

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 195/2011-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti R., a. s. v konkurze, D., zastúpenej advokátom JUDr. J. L., T., ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 M Obdo 6/2009 z 29. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti R., a. s. v konkurze, o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2011 doručená sťažnosť spoločnosti R., a. s. v konkurze (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 M Obdo 6/2009 z 29. októbra 2010.

2. Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že Okresný súd Trenčín (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 28 K 24/2008 z 11. septembra 2008 vyhlásil konkurz na majetok sťažovateľky. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 1 CoKR 13/2008 z 11. novembra 2008 tak, že uznesenie okresného súdu o vyhlásení konkurzu potvrdil. Sťažovateľka považovala aj rozhodnutie krajského súdu za nezákonné a odporujúce ustanoveniam zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoKR“ alebo „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) predovšetkým vo vzťahu k splneniu podmienok na vyhlásenie konkurzu. Generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) preto podala podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti uzneseniu krajského súdu z 11. novembra 2008. Generálny prokurátor podal proti uzneseniu krajského súdu z 11. novembra 2008 mimoriadne dovolanie a navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu, pretože konajúce súdy nesprávne vyhodnotili platobnú neschopnosť sťažovateľky v dobe pred vyhlásením konkurzu. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 M Obdo 6/2009 z 29. októbra 2010 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol. Podľa najvyššieho súdu bolo uznesenie krajského súdu z 11. novembra 2008 vydané v konaní podľa ZoKR, proti ktorému v zmysle § 198 ods. 1 uvedeného zákona dovolanie a ani mimoriadne dovolanie nie je prípustné. Z uvedeného dôvodu preto najvyšší súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol.

3. Podľa sťažovateľky najvyšší súd tým, že odmietol podané mimoriadne dovolanie v dôsledku čoho nepristúpil k vecnému prerokovaniu tohto opravného prostriedku a ani k preskúmaniu napadnutého uznesenia krajského súdu z 11. novembra 2008, odmietol tak poskytnúť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov sťažovateľky. Tým došlo k porušeniu základných práv sťažovateľky.

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal nález, ktorým sa vysloví, že uznesením najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka zároveň navrhla, aby ústavný súd nálezom zrušil uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zaviazal ho na náhradu trov konania sťažovateľky.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. ...

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená, a to či už ako celok, alebo v niektorej z jej častí. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, I. ÚS 124/03).

8. Podstata sťažnosti spočíva v nesúhlase sťažovateľky s názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého proti uzneseniu krajského súdu z 11. novembra 2008 ako súdu odvolacieho mimoriadne dovolanie nie je prípustné. Podľa sťažovateľky nemožno predmetné uznesenie a ani konanie, ktoré mu predchádzalo, považovať za konanie a rozhodnutie podľa ustanovení ZoKR, ale podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) ako všeobecnej procesnej normy. Preto nemôže byť ani podanie mimoriadneho dovolania proti uzneseniu krajského súdu z 11. novembra 2008 vylúčené.

Podľa § 196 ZoKR ak tento zákon neustanovuje inak, na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddlžení (ďalej len „konanie podľa tohto zákona“) sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 198 ods. 1 ZoKR súd v konaní podľa tohto zákona rozhoduje uznesením. Proti uzneseniu je odvolanie prípustné, len ak to ustanovuje tento zákon. Dovolanie ani mimoriadne dovolanie proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné.

9. Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

10. Ústavný súd po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd ústavne akceptovateľným a korektným spôsobom zdôvodnil, prečo mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol. Podľa najvyššieho súdu by pripustením mimoriadneho dovolania proti uzneseniu krajského súdu z 11. novembra 2008 došlo k obchádzaniu zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ako predpisu *lex specialis*, vo vzťahu ku ktorému má Občiansky súdny poriadok postavenie *lex generalis*. Vzťah medzi týmito právnymi normami je jednoznačne vyjadrený v § 196 ZoKR. Z toho potom vyplýva, že ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii majú prednosť pred ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Občiansky súdny poriadok sa použije až vtedy, ak nastane taká situácia, ktorú zákon o konkurze a reštrukturalizácii nerieši. (Ne)pripustnosť mimoriadneho dovolania je však výslovne upravená v § 198 ods. 1 ZoKR. Uznesenie najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho názoru preto nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne. Samotná skutočnosť, že najvyšší súd v uznesení z 29. októbra 2010

posúdil otázku prípustnosti mimoriadneho dovolania odlišne od právneho názoru sťažovateľky, nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

11. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi uznesením najvyššieho súdu z 29. októbra 2010 a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Z uvedeného dôvodu preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky pre zjavnú neopodstatnenosť.

13. Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011